

VALSTS UN ES ATBALSTS

Valsts atbalsts lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegādei lauksaimniecības produkcijas ražošanai

2012. gada 29. maijā MK apstiprināja Zemkopības ministrijas MK noteikumus „Valsts atbalsta lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegādei lauksaimniecības produkcijas ražošanai piešķiršanas kārtība”, kas nosaka kārtību, kādā piešķir valsts atbalstu lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegādei lauksaimniecības produkcijas ražošanai. **Noteikumi stāties spēkā pēc to publicēšanas laikrakstā “Latvijas Vēstnesis”.**

Kādu atbalstu piešķir?

Atbalsts tiek piešķirts aizdevuma veidā, un to piešķir

- lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ) iegādei lauksaimniecības produktu ražošanai. Ja tiek veikta pļavu un ganību iegāde un netiek mainīts to lietošanas veids, piecu gadu laikā pēc zemes iegādes ir nodrošināts minimālais liellopu blīvums vismaz 0,2 nosacītās liellopu vienības uz hektāru;
 - LIZ iegādei lauksaimniecības produktu ražošanai un uz tās atrodošos būvju iegādei, būvju kadastrālajai vērtībai nepārsniedzot 30% no zemes kadastrālās vērtības.
- ☞ Jāņem vērā, ka aizdevumu nepiešķir meža zemes iegādei.

Kā un kam atbalstu piešķir?

Atbalstu aizdevuma veidā piešķir valsts AS „Latvijas Hipotēku un zemes banka” (Hipotēku banka), kas minētā uzdevuma izpildē ir padota Zemkopības ministrijai. Aizdevumu piešķir saimnieciskās darbības veicējam (aizņēmējam), kas atbilst šādiem kritērijiem:

- vairāk nekā vienu gadu ražo lauksaimniecības produktus. Prasība neattiecas uz jauniešiem lauksaimniekiem;
- ievēro Komisijas 2007. gada 20. decembra Regulas Nr. 1535/2007 1. panta prasības (atbalstu piešķir uzņēmumiem lauksaimniecības produktu ražošanas nozarē);
- ir reģistrējies Valsts ieņēmumu dienestā (VID) kā nodokļu maksātājs vai saimnieciskās darbības veicējs;
- nav nodokļu parādu, ja vien nav noslēgta vienošanās ar VID par nodokļu parāda atmaksas grafiku un vienošanās nosacījumi tiek pildīti;
- atbilstoši VID iesniegtajai gada ienākumu deklarācijai vai uzņēmuma gada pārskatam par pēdējo noslēgto gadu ieņēmumi no lauksaimniecības produktu ražošanas ir vismaz Ls 200 no hektāra (neskaitot saņemto valsts un ES atbalstu), izņemot, ja aizņēmējs:
 - ir jaunais lauksaimnieks;
 - ir deklarējis papildu zemes platības vienotā platības maksājuma saņemšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmas ietvaros salīdzinājumā ar iepriekšējo pieteikšanas periodu;

- saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu vides un lauku ainavas uzlabošanai kārtējā gadā
- ir saņēmis ES atbalstu pasākumā „Agrovide” vai apakšpasākumos „Agrovides maksājumi” (izņemot apakšpasākumu „Lauksaimniecības dzīvnieku ģenētisko resursu saglabāšana”);
- gūst ieņēmumus no lauksaimniecības produkcijas ražošanas, bet tam īpašumā vai nomā nav zemes platības (piemēram, cūkkopības saimniecība).

Kas ir jaunais lauksaimnieks?

Šo noteikumu izpratnē jaunais lauksaimnieks ir fiziska persona, kas pēdējo 12 mēnešu laikā ir uzsākusi vai plāno uzsākt lauksaimniecisko darbību un atbilst šādiem kritērijiem:

- ir jaunāka par 40 gadiem un nav bijusi vairāk kā 51 procenta pamatkapitāla daļu īpašnice saimniecībā, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu ražošanu;
- ir piemērota profesionālā prasme un kompetence;
- vismaz 60% ienākumu tiks gūti saimniecībā no lauksaimniecības produktu ražošanas;
- ir reģistrējies vai sešu mēnešu laikā reģistrēsies Valsts ieņēmumu dienestā kā nodokļu maksātājs vai saimnieciskās darbības veicējs;

ŠAJĀ NUMURĀ:

KOPĒJĀ LAUKSAIMNIECĪBAS POLITIKA

- Aktualitātes COPA/COGECA darba grupās5. lpp

VALSTS UN ES ATBALSTS

- LEADER starpvalstu sadarbība6. lpp.

AUGKOPIĀ

- Ražas prognozēšanas rezultāti maijā8. lpp

SIA LLKC INFORMĒ

- Kalendārs ar svarīgākajiem datumiem3. lpp. jūlijā

- visā aizdevuma iesnieguma sagatavošanas un aizdevuma darbības laikā izmanto no Lauku attīstības programmas tehniskās palīdzības aktivitātes „Valsts Lauku tīkls” finansētus konsultanta pakalpojumus, ko sniedz konsultāciju sabiedrība, kas nodrošina Valsts Lauku tīkla darbību, lai konsultants:

- pēc atbalsta pretendenta pieprasījuma sagatavotu iesniegumu aizdevuma saņemšanai;
- pārbaudītu un saskaņotu aizdevuma iesniegumu, ja to sagatavojis pretendents;
- visā saistību periodā uzraudzītu saimniecības plānoto pasākumu attīstības veicināšanai un aizdevuma atmaksas nodrošināšanai gaitu;
- saskaņotu nepieciešamos grozījumus saimniecības attīstības plānā.

Kas jā dara, lai saņemtu aizdevumu?

Lai saņemtu aizdevumu, aizņēmējs Hipotēku bankā iesniedz iesniegumu aizdevuma saņemšanai, kurā norāda

- plānoto pasākumu aprakstu attīstības veicināšanai un aizdevuma atmaksas nodrošināšanai,
- produktu aprakstu,
- plānoto naudas plūsmu,
- informāciju par jebkuru atbalstu, kas saņemts atbilstoši Komisijas regulai Nr. [1535/2007](#), ievērojot normatīvos aktus par *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību.

Cik liels ir pieejamais atbalsta apmērs?

Aizdevumu kopējais apmērs ir Ls 10 000 000. Kad būs apgūti 80% no pieejamā finansējuma, priekšroka saņemt atbalstu būs jaunajiem lauksaimniekiem.

Viens saimnieciskās darbības veicējs vai savstarpēji saistīti aizņēmēji var saņemt aizdevumu ne vairāk kā Ls 100 000 apmērā. Aizdevuma summa nepārsniedz 100% no iegādājamās zemes platības tirgus vērtības un aizdevuma nodrošinājums ir iegādātās zemes platība.

Cik ilgs var būt aizdevuma termiņš?

Aizdevuma termiņš ir līdz 20 gadiem.

Kādi nosacījumi jāizpilda, saņemot atbalstu?

Aizņēmējs, noslēdzot vienošanos ar Hipotēku banku par

aizdevuma saņemšanu, apliecina šādu nosacījumu ievērošanu:

- aizņēmējam nav tiesību tālāk iznomāt savā īpašumā esošo un par šo atbalstu iegādāto zemi, līdz pilnībā izpildītas līguma saistības, ko tas uzņēmis;
- jaunais lauksaimnieks atbalsta pamatsummas atmaksu sāk ne vēlāk kā trešajā darbības gadā;
- jaunais lauksaimnieks piecu gadu laikā pēc zemes iegādes sasniedz no lauksaimniecības produktu ražošanas noteiktos minimālos ieņēmumus – vismaz Ls 200 no hektāra (neskaitot saņemto valsts un Eiropas Savienības atbalstu);
- aizņēmējs visā aizdevuma darbības laikā, bet ne mazāk kā 10 gadus iegādāto zemi izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai un vismaz 10 gadus to netransformē par lauksaimniecībā neizmantojamu zemi. Ja aizņēmējs iegādātajās LIZ platībās neveic lauksaimniecisko ražošanu, tas atmaksā saņemto aizdevumu;
- aizdevuma darbības laikā aizņēmējs nav tiesīgs iegādāto zemi pārdot vai dāvināt, izņemot pirmās pakāpes radiniekiem, ja ir saņemta rakstiska Hipotēku bankas piekrišana. Zemi var dāvināt saimnieciskās darbības veicēja īpašnieka pirmās pakāpes radiniekiem neparedzētos gadījumos (īpašnieka pēkšņas darbnespējas), lai saimnieciskās darbības veicējam tiktu nodrošināta iespēja paturēt savā īpašumā ražošanas līdzekli un segt saistības pret aizdevēju.

Aizdevumi tiks piešķirti līdz 2013. gada 31. decembrim.

Kā informēja Hipotēku banka, tad bankā jau no 4. jūnija sāka reģistrēt pieteikumus lauksaimniecības zemes iegādes kredīšanas programmas aizdevumiem. Interesenti visās Hipotēku bankas filiālēs var iegūt informāciju par aizdevuma saņemšanai nepieciešamajiem dokumentiem, kā arī par atbalsta saņēmējiem izvirzītajām prasībām. Kontakti atrodami bankas mājaslapā: www.hipo.lv. **LL**

Sagatavoja LLKC Lauku attīstības nodaļā
pēc ZM un MK noteikumu informācijas

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZŅĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2012. GADA JŪLIJĀ

Terminš	Jūnijs							Jūlijs							Augusts
	1	5	11	15	20	25	30	1	5	15	16	20	25	31	1
Papildu valsts tiešie maksājumi (PVTM)	iesniegums PVTM par zidītajogvīm														
	iesniegums PVTM par āitu mātēm														
	iesniegums PVTM par zāļāju un līnu sēklām														
Sķiedras līnu pirmapstrādes atbalsts	iesniegums īpašajam atbalstam lopbarības augu sēkļu un sēklas kartupeļu kvalitātes uzlabošanai														
	Šķiedras līnu un kapeņu pirmapstrādes atbalsta iesniegums														
Kreditu fonds	Kreditu fonds (Atbalsts izņēmumu radīšanai un attīstībai)														
	Lauku saimniecību modernizācija (Austrumlatgales, Dienvidlatgales un Dienvidkurzemes LAD RLP teritorijās)														
Lauku attīstības programmas pasākumi	Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai (ietverot arī lauksaimniecību nesaisītu darbību dažādošanu)														
	Atbalsts daļēji naturālo saimniecību pārstrukturēšanai (Ziemeļaustrumu, Austrumlatgales un Dienvidlatgales LAD RLP teritorijās)														
	Lauksaimniecības produktu plevienotās vērtības radīšana														
	Pamatpakalpojumi ekonomikai un ledzīvotājiem														
	Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana *														
Aitkopība	Atbalsts par vaišai ataudzējamās aitas un teļa novērtēšanu **														
	Atbalsts sertificēta augstvērtīga šķirnes vaislas teļa noteikšanu **														
Kazkopība	Par pārraudzības ganāmpulka esošu specializēto gaļas šķirņu tīršķirnes vaislas kazu māti **														
	Par pārraudzības ganāmpulkā esošu specializēto gaļas šķirņu vismaz pirmās pakāpes krustojuma vaislas kazu māti **														
	Atbalsts par vaišai ataudzējamām piena šķirņu kazām **														
Riska samazināšana	Atbalsts augstvērtīgu šķirnes ažu ģenētiskās kvalitātes noteikšanai **														
	Atbalsts apdrošināšanas polišu iegādes izdevumu segšanai														

* Par projektu pieņemšanas noslēgumu tiks ziņots laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

** Lai saņemtu atbalstu, tāmes par plānotajiem pasākumiem iesniedz šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijas, lai vēlāk slēgtu līgumus ar lauksaimniekiem.

*** Ziņas par darba ņēmējiem, kuri uzskatīti par darbu ņēmējiem, iesniedz ne vēlāk kā vienu dienu, pirms persona uzsāk darbu. Ziņas par darba ņēmējiem, kuriem mainījies vai zaudēts darba ņēmēja statuss, iesniedz triju darbdienu laikā pēc

☐ Terminš, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.

■ Iesniegumu un atskaišu apkopošanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZŅĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2012. GADA JŪLIJĀ

Grāmatvedība un nodokļi	Termiņš	Jūnijs							Jūlijs							Augusts		
		1	5	11	15	20	25	30	1	5	15	20	25	31	1			
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	PVN mēneša (1. pusgada un 2. ceturkšņa) deklarācija un maksāšanas termiņš																	
Mikrouzņēmumu nodoklis	Mikrouzņēmumu nodokļa pārskats																	
Darījumu kvītis	Atskaite par darījumu kvīšu izlietojumu																	
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Atskaites iesniegšanas termiņš un nodokļa maksāšanas termiņš - PAŠNODARBINĀTAJIEM																	
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par mēnesi) - ja ienākums no kapitāla pieauguma iepriekšējā mēnesī pārsniedzis 500 latu																	
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par ceturksni) - ja ienākums no kapitāla pieauguma mēnesī no 100.01 - 500 latiem																	
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Ziņas par darba ņēmējiem - par darbiniekiem, kuriem iepriekšējā mēnesī piešķirts vai beidzies atvaļinājums bez darba algas saglabāšanas***																	

* Par projektu pieņemšanas noslēgumu tiks ziņots laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

** Lai saņemtu atbalstu, tūlīt pēc plānotajiem pasākumiem iesniedz dzīvnieku audzētāju organizācijas, lai vēlāk slēgtu līgumus ar lauksaimniekiem.

*** Ziņas par darba ņēmējiem, kuri iesniedz ne vēlāk kā vienu dienu, pirms persona uzsāk darbu. Ziņas par darba ņēmējiem, kuriem mainījies vai zaudēts darba ņēmēja statuss, iesniedz triju darbdienu laikā pēc

 Termiņš, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.

 Iesniegumu un atskaišu apkopošanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

KOPĒJĀ LAUKSAIMNIECĪBAS POLITIKA

Par aktualitātēm COPA/COGECA darba grupās

Lai sekotu līdzi nozaru aktualitātēm Eiropas Savienības (ES) mērogā un paustu Latvijas viedokli par Kopējās lauksaimniecības politiku (KLP) nākamā plānošanas perioda izstrādātajām regulām, dažādu nozaru eksperti piedalās COPA/COGECA un Eiropas Komisijas rīkotajās darba grupās un semināros Briselē.

✓Liellopi un teļi

18. aprīlī norisinājās COPA/COGECA (* sk. skaidrojumu teksta beigās) un Eiropas Komisijas (EK) darba grupa par liellopiem un teļiem, kurā piedalījās Maija Pontāga. Situācija sektorā tika novērtēta kā kritiska. COPA/COGECA lūdza EK Konsultatīvās grupas darba kārtībā iekļaut jautājumu par KLP, lai zemnieku pārstāvji varētu izteikt savus viedokļus.

Ekspertiem vajadzētu būt lietas kursā par KLP diskusiju aktualitātēm (tajā skaitā arī par jaunās KLP ietekmi lauksaimniecības sektoru šķēsgriezumā), lai katrā darba grupā spētu aizstāvēt savu pozīciju.

✓COPA/COGECA Prezidija sanāksme

Armands Krauze un Maira Dzelzkalēja 19.–20. aprīlī piedalījās COPA/COGECA Prezidija sanāksmē. Pirms šīs sanāksmes tika sagatavots un COPA/COGECA Sekretariātam nosūtīts dokuments ar aicinājumu atbalstīt jaunās dalībvalstis sarunās ar Eiropas Komisiju par atļauju turpināt maksāt papildu valsts tiešos maksājumus (PVTM) arī 2013. gadā.

✓Konference par īsajām pārtikas piegādes ķēdēm

Gatavojoties KLP 2020, Briselē 19.–20. aprīlī notika EK konference par Vietējo lauksaimniecību un īsajām pārtikas piegādes ķēdēm. Tajā piedalījās Edīte Strazdiņa un Maija Pontāga. Ekspertes atzina, ka pozitīvi esot jāvērtē tas, ka par īsajām piegādes ķēdēm un tiešo tirdzniecību runā augstākajā līmenī. Īso pārtikas piegādes ķēžu sistēmas izveide, lokālie iepirkumi, vietējo tirdziņu un zemnieku veikalu infrastruktūras izveide būtu risinājums mazo zemnieku ilgtspējīgai attīstībai un izdzīvošanai.

Šajā ziņā arī valsts politikai ir jābūt virzītai uz savu zemnieku attīstību, tendenci iepirkumos ļaut piedalīties vietējiem zemniekiem, nevis tikai vairumtirdzniecības bāzēm, nebalstot valsts attīstību tikai uz administratīvā sloga samazināšanu valsts iestādēs (jo mazāk piegādātāju, jo labāk).

Galvenie ekspertu secinājumi pēc konferences:

- ražotājam jābūt motivācijai un arī pareizai informācijai par viņa darbību regulējošo likumdošanu un tiesiskajiem aktiem. Jāizmanto iespēja ražotāju izglītot;
- mērķis ir pārtikas drošība, nevis instrumenti vai procesi, kā to sasniegt. Eiropā pārtikas drošība ir pamats, instruments tās sasniegšanai ir Labas lauksaimniecības prakses ievērošana;
- ES likumdošanas sistēmai ir jābūt elastīgai, lai to varētu lietot, jo darbības raksturojošie rādītāji katrā situācijā ir atšķirīgi;
- patērētājiem trūkst zināšanu, kā orientēties dažādos kvalitāti raksturojošos marķējumos. Kad produkti tiek piedāvāti tirgos, vietējiem produktiem jābūt nodalītiem no importētajiem, lai nemaldinātu patērētāju;
- nepieciešams ražotāju, kas pārdod tiešajā tirdzniecībā, un viņu ražoto produktu publiskais reģistrs. Šajos gadījumos produktu marķēšana varētu būt nedaudz vienkāršāka. Jāizstrādā kopēji noteikumi visām dalībvalstīm;
- nav pieļaujama nekāda pretruna starp ekonomisko ilgtspējību un pārtikas drošību. Nepieciešams pielāgot kontroles atbilstoši kontekstam. Jāveicina pētījumi šajā jomā, lai noteiktu riskus, kādi iespējami dažādiem produktiem;
- jāturpina dialogs starp ieinteresētajām pusēm, tajā iekļaujot arī sīkzemniekus;
- nepieciešama turpmāka izglītošana un apmācība, lai informētu par likumdošanu un pastāvošajiem pārtikas drošības riskiem. Jāveic pētījumi, lai noteiktu kritiskos punktus (risku analīze, komunikācijas problēmas, pārvaldības, dizains kontroles sistēmām). Jānodrošina labas prakses vadlīniju aprīte, kā arī mazajiem zemniekiem pieeja atbalsta fondiem.

✓Politikas koordinācijas komiteja

10. maijā norisinājās COPA/COGECA Politikas koordinācijas komitejas sanāksme (POCC), kurā piedalījās Nora Lapiņa un Armands Krauze. COPA/COGECA ģenerālsēkretārs Pekka Pesonens informēja, ka sekretariāts ir sagatavojis papildinājumu Eiropas Komisijas regulu priekšlikumiem, balstoties uz COPA/COGECA pozīciju, kas apstiprināta 2012. gada 16. februārī. Papildinājumi nav paredzēti iesniegšanai Eiropas Parlamentā vai Eiropas

Komisijā, vismaz ne pašreizējā dokumenta izstrādes stadijā. Tie nav paredzēti arī balsošanai Prezidija sēdē.

Shelby Matthews informēja par papildinājumiem, kas veikti, pamatojoties uz darba grupu ieteikumiem. Īpaši jāuzsver Tiešo maksājumu regulas priekšlikumā 29. pants par zaļo komponenti – ierosinājums izvēlēties lauksaimniekam pašam no pieciem veidiem, kuru pasākumu viņš vēlas īstenot. Tā kā ir agronomiska rakstura diskusija, ka divu kultūraugu izvēle nenodrošina augseku agronomiskā izpratnē, tad minētajā dokumentā ir atsauce uz trīs augu rotāciju. Būtisks ir jautājums par aktīvā lauksaimnieka definīciju un lauku attīstības regulas priekšlikumā – par MLA (mazāk labvēlīgie apvidi) definīciju.

Diskusijās Latvija vēlējas noskaidrot, vai ir iespējams pagarināt laiku, lai sniegtu savus komentārus par četriem dokumentiem, jo ir bijis pārāk īss sagatavošanās periods. Dokumenti ir svarīgi, un Latvijai ir daži būtiski komentāri par papildinājumiem regulu priekšlikumiem.

Eksperti atzīst, ka, lai kvalitatīvi sagatavotos POCC sanāksmei, nepieciešams iesaistīt attiecīgo jautājumu ekspertus, saņemot no viņiem informāciju par Latvijas lauksaimnieku pozīciju attiecībā uz konkrēto dokumentu un izskatāmo jautājumu. No nozaru ekspertiem netiek saņemta pietiekama atdeve un informācija, kam par iemeslu ir algotu nozares ekspertu trūkums.

COPA/COGECA ir izveidojusi darba grupu 9 cilvēku sastāvā, kura diskutēs par dzīvnieku labturības jautājumiem KLP kontekstā. Darba grupas sastāvā tika iekļauta arī eksperte no Latvijas – Maija Pontāga. 29. maijā notika šīs darba grupas pirmā tikšanās. Plašāk ar COPA/COGECA darba grupu ekspertu aktivitātēm būs iespēja iepazīties Valsts Lauku tīkla mājaslapā.

* Uzziņai. *COPA ir Eiropas līmeņa profesionālo lauksaimnieku organizāciju komiteja, kas pārstāv lauksaimniekus ES un starptautiskās institūcijās. Tā ir dibināta 1958. gadā.*

COGECA ir Eiropas līmeņa lauksaimniecības kooperācijas komiteja, kas pārstāv kooperatīvu intereses ES un starptautiskās institūcijās. Tā ir dibināta 1959. gadā. Kopš 1962. gada COPA un COGECA apvienoja birojus un kopīgi pārstāv Eiropas lauksaimnieku un kooperatīvu intereses. **LL**

Sagatavots **LLKC ES Lauksaimniecības un lauku attīstības lietu biroja**

VALSTS UN ES ATBALSTS

LEADER starpvalstu sadarbība – iespēja ar citu acīm ieraudzīt savu teritoriju

Šajā plānošanas periodā no 2007. līdz 2013. gadam Latvijas vietējās rīcības grupas (VRG) kopīgi ar Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu organizācijām īsteno starpvalstu sadarbības projektus.

Starpvalstu sadarbība ir laba iespēja vietējās teritorijas aktīvistiem sekmēt kvalitatīvu pieredzes nodošanu vietējiem iedzīvotājiem aktuālu problēmu risināšanā, kā arī jaunu un inovatīvu sadarbības ideju īstenošanu.

Šobrīd Latvijā darbojas 40 vietējās rīcības grupas, kurām jau ir izveidojusies formāla vai neformāla sadarbība ar citu ES valstu organizācijām, kas saņem atbalstu vietējās attīstības stratēģijas īstenošanai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) vai Eiropas Zivsaimniecības fonda (EZF). Starpvalstu sadarbību iespējams īstenot arī ar trešo pasaules valstu organizācijām, kuras īsteno LEADER pieejai līdzīgus projektus.

✓VRG sadarbībā ar Latvijas Lauku tīklu piedalās Eiropas Lauku tīkla seminārā Beļģijā

SIA Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC) Valsts Lauku tīkla (VLT) Sekretariāta projektu vadītāja Zanda Dimanta no 26. līdz 29. aprīlim Briselē piedalījās Eiropas Lauku tīkla organizētā LEADER pasākumā *Vietējās attīstības stratēģijas un sadarbība: iespējas vietējās teritorijas attīstībā*. Starptautiskā semināra ietvaros notika pieredzes apmaiņa vietējās attīstības stratēģijas ieviešanas kvalitātes uzlabošanai, izmantojot starpvalstu sadarbību. Pasākuma laikā daudz tika diskutēts par

LEADER starpvalstu sadarbības projektiem un aktīvu to īstenošanas veicināšanu.

VLT Sekretariāts sadarbībā ar Saldus rajona attīstības biedrību, Bauskas rajona lauku partnerību, Kuldīgas novada biedrību „Darīsim pašiem!” un Garkalnes novada „Partnerību „Zaļā vārņa”” piedalījās starptautiskā seminārā, sagatavojot stendu par Latvijas vietējām rīcības grupām, to īstenojamiem projektiem LEADER iniciatīvas ietvaros, piedāvātajām projektu idejām starpvalstu sadarbībai un vietējo teritoriju identitātes produktiem. Pasākumā piedalījās aptuveni 400 dalībnieku no 27 ES dalībvalstīm, pārstāvējot apmēram 200 vietējās rīcības grupas.

Interese par Latvijas stendu un vietējo rīcības grupu piedāvājumu starptautiskai sadarbībai semināra dalībnieku vidū bija liela. Pasākuma gaitā VRG un

VLT Sekretariāta pārstāvji citu valstu interesentus iepazīstināja ar sadarbības piedāvājumiem un īstenotajiem projektiem, diskutējot par to, kādai vajadzētu būt LEADER iniciatīvai nākamajā plānošanas periodā no 2014. līdz 2020. gadam.

✓LEADER iniciatīvai būtiska loma arī nākamajā plānošanas periodā

Pasākuma atklāšanas laikā Eiropas lauksaimniecības un lauku attīstības komisārs Dačans Čološs video uzrunā stāstīja par LEADER iniciatīvas lomu lauku attīstībā šajā un nākamajā plānošanas periodā no 2014. līdz 2020. gadam. Patlaban aktīvi tiek diskutēts par vietējo attīstības stratēģiju būtību un nepieciešamību, uzsverot arī savstarpējas sadarbības nepieciešamību un lielo nozīmi.

Tiklošanās un sadarbības pasākumā dalībnieki iepazinās ar citu valstu stendos pieejamo informāciju par valsti, vietējām rīcības grupām, rīcības grupu sadarbības projektu piedāvājumiem u. c. Jau iepriekš sagatavotās darba vietās paralēli bija organizētas tematiskas starpvalstu sadarbības projektu ideju darbnīcas. Tāpat tika izveidots tikšanās stends, kurā rīcības grupas ar līdzīgām interesēm starpvalstu sadarbībā rezervēja sev vēlamo laiku un vietu diskusijai.

Dienas noslēgumā notika pirmās starpvalstu sadarbības tikšanās.

Otrā pasākuma diena sākās ar galveno iepriekšējās dienas notikumu apskatu, galveno atziņu apkopošanu un mudinājumu turpināt diskusijas starpvalstu sadarbības jomā. Tālāk darbs risinājās paralēli divās darba grupās. To darba grupu, kuras strādāja pie spēcīgākas vietējās attīstības stratēģijas sagatavošanas, mērķis bija aktīvi iesaistīt dalībniekus labāko piemēru demonstrēšanā, izstrādājot vietējās attīstības stratēģiju. Otrās tēmas darba grupās diskutēja par vietējās attīstības stratēģijas ieviešanu, to uzdevums bija aktīvi iesaistīt dalībniekus sarunā par pieredzi vietējās attīstības stratēģijas īstenošanā, rezultātu noteikšanā un ieviešanas metožu izvērtējumā. Visas dienas garumā paralēli notika iepriekš norīnātās starpvalstu sadarbības ideju ģenerēšanas tikšanās. Eiropas Savienībā tiek īstenoti apmēram 230 starpvalstu sadarbības projekti.

✓Sadarbība starp dažādām nozarēm

Pirmo reizi šādā pasākumā piedalījās arī Eiropas Zivsaimniecības sadarbības tīkla (FARNET) pārstāvji, tādējādi akcentējot, ka lauku tīkliem un zivsaimniecības sadarbības tīkliem ir jābūt cieši saistītiem, jo to uzdevumi ir līdzīgi. Kopš 2007. gada Eiropas Zivsaimniecības fonda (EZF) ceturtais prioritāšu virziens ir sniedzis atbalstu zivsaimniecības jomas ilgtspējīgai attīstībai. Tādējādi tiek nodrošināts, ka Zivsaimniecības vietējo rīcības grupu (ZVRG) aktivitātes balstās uz katras zvejas teritorijas īpatnībām un iespējām, izmanto jaunus tirgus un produktus, apvieno zināšanas, enerģiju un resursus no visu nozaru vietējiem dalībniekiem.

Jau 17 dalībvalstīs šobrīd darbojas gandrīz 213 ZVRG. Nākotnē jaunie priekšlikumi stiprinās to spēju veikt savu

darbu un nodrošinās labākas iespējas integrētai sadarbībai ar citām nozarēm un kaimiņu teritorijām.

Semināra laikā tika gūtas vairākas vērtīgas atziņas un uzziņots par pieredzi, ko vērts izmantot arī mums:

- Tā kā sabiedrības vadīta vietējā attīstība balstās uz darbību konkrētā teritorijā un nākamajā plānošanas periodā (no 2014. līdz 2020. gadam) to varēs finansēt no dažādiem fondiem, kas ir laba iespēja saiknes veidošanai starp pilsētas, lauku un zivsaimniecības jomām.
- Paredzot, ka VRG nākamajā plānošanas periodā strādās ar dažādiem fondiem, atbalsts no tiem būs nepārtraukts un saskaņots. Tādējādi atbalsta saņēmējiem būs vieglāk izveidot daudzfondu stratēģijas, kas labāk pielāgotas to vajadzībām un konkrētajām jomām, piemēram, apvienojot gan lauku, gan pilsētas aktivitātes. Tas tiks nodrošināts, izmantojot koordinētu ietekmes veidošanu, atlasī, apstiprināšanu, kā arī vietējo attīstības stratēģiju un darbības grupu finansēšanu.
- VRG, strādājot ar dažādiem ES fondiem, ir iespēja koncentrēties uz teritorijas attīstību kopumā.
- Paredzot, ka VRG nākamajā plānošanas periodā strādās ar dažādiem fondiem, jāveicina veiksmīgāka sadarbība starp vietējo pārvaldi un VRG. Papildus pārvaldes iestādēm jāskaidro LEADER iniciatīvas mērķi un būtība, jo dažādu valstu VRG pārstāvji ziņoja, ka trūkst vienotas izpratnes šajā jautājumā.
- Ja LEADER pieeja nākamajā plānošanas periodā tiks īstenota arī pilsētu teritorijās, tad šīs aktivitātes jāfinansē no citiem fondiem; pilsētu projekti nedrīkst konkurēt ar lauku projektiem. Lauku attīstības naudai jāpaliek laukos!
- LEADER iniciatīvas panākumi ir ievērojami, ES dalībvalstīs kopā darbojas 2304 VRG ar kopējo finansējumu 5,5 miljardu eiro apjomā.

✓LEADER iniciatīvas sniegtās iespējas lauku iedzīvotājiem:

- pašiem noteikt lauku attīstības virzienus, iesaistoties lauku teritorijas vajadzību noteikšanā;
- iesaistīties lēmumu pieņemšanā par noteiktām lauku attīstības idejām (projektiem) nepieciešamo atbalstu;
- īstenot vietējās attīstības projektus, kas vērsti uz dzīves kvalitātes uzlabojumiem konkrētā lauku teritorijā;
- iegūt jaunu skatījumu uz lauku dzīves apstākļiem un iespējām;
- veidot vai uzlabot nepieciešamos pakalpojumus pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai;
- veidot piederības sajūtu un lepnumu par savu teritoriju un vairo iespējas lauku teritorijās (īpaši jauniešiem);

- paplašināt vietējās zināšanas, motivācijas, resursus un izmantot tos savas dzīves kvalitātes uzlabošanai;
- uzsākt jaunas ekonomiskās aktivitātes lauku teritorijās un palielināt esošā produkta vai jaunizveidotā produkta konkurētspēju un atpazīstamību tirgū;
- rūpēties par lauku teritorijai raksturīgās kultūras un dabas vides, tradīciju saglabāšanu un saudzīgu (ilgtspējīgu) izmantošanu.

✓Iespēja katram vietējās lauku teritorijas aktīvistam – aktuālie LEADER projektu konkursi

Informāciju par aktuālajiem VRG izsludinātajiem projektu konkursiem var atrast Valsts Lauku tīkla mājaslapā: http://www.laukutikls.lv/leader/elfla_projektu_iesniedzjiem.

✓Papildu informācija

Starptautisku sadarbības īstenošanas nosacījumi atrodami Lauku atbalsta dienesta mājaslapā: <http://www.lad.gov.lv/lv/es-atbalsts/lauku-attistibas-programmas-pasakumi/421-starptertorialis-un-starptvalstu-sadarbiba/>

Atrodi savas teritorijas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanu – vietējo rīcības grupu Lauku tīkla mājaslapā: http://www.laukutikls.lv/leader/vietejas_ricibas_grupas/vrg_kontaktinformacija **LL**

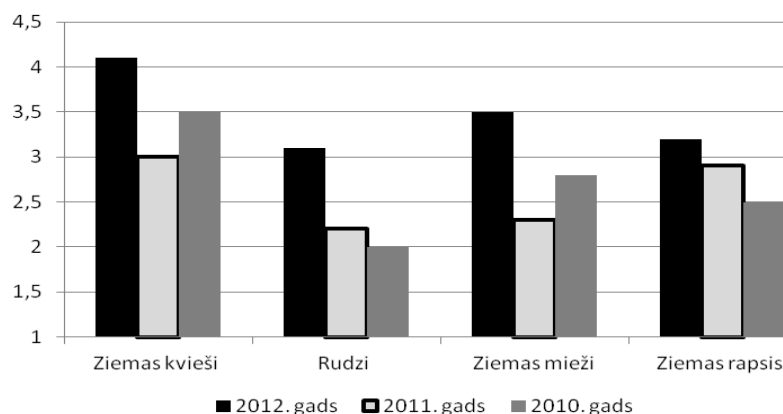
Sagatavoja Valsts Lauku tīkla Sekretariāta projektu vadītāja **Zanda Dimanta**

AUGKOPIĀ

Ražas prognozēšanas rezultāti maijā

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra speciālisti ir veikuši ziemāju sējumu apsekošanu un, sadarbojoties ar Zemkopības ministriju, šobrīd ir sagatavotas pirmās ziemāju ražības prognozes 2012. ražas gadam.

Pagājušī ziema ir bijusi ļoti labvēlīga – ziemāji praktiski nav iznikuši un ir ļoti pārziemojuši, tāpēc vidējās ziemāju graudaugu ražas Latvijā tiek prognozētas salīdzinoši augstas.

Vidējās ziemāju ražas prognozes pa gadiem

Kopējās ziemāju platības tiek prognozētas aptuveni par 20% lielākas nekā 2011. gadā, kad liela daļa ziemāju tika pārsēta ar vasarājiem.

Ziemāju graudaugu kopražā tiek plānota 1 147 tūkst. t apjomā, kas ir par 60% vairāk nekā 2011. gadā un par 23% vairāk nekā 2010. gadā.

Jūnijā tiks veikta vasarāju labību un vasaras rapša sēju m apsekošana un ražu prognožu sagatavošana. **LL**

Sagatavots LLKC **Augkopības nodaļā**

LAUKU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvos izdevumus "Lauku Lapa" un "Zivju Lapa" Jūsu e-pasta kastītē!

Lai pieteiktos izdevuma elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: lauku.lapa@llkc.lv. Uz šo e-pastu varat sūtīt arī ieteikumus, kā mēs varētu pilnveidot "Lauku Lapa" un "Zivju Lapa".

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, Uzvārds; Iestādes nosaukums, kuru pārstāvat; E-pasta adresi, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

SAGATAVOTS

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag.,
Ozolnieku nov., LV-3018
tālr.: 63050220

Izdevumā:

Foto: Z. Dimanta, S. Pāvila; LLKC arhīvs.

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBĀ

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBĀ:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

